

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— fit.
Félévre „ 6 mesi 3.— „
Negyedévre „ 3 „ 1.50 „
2 órára „ 2 „ 1.— „
Külföldre 1 évre . . . Per l'estero 8.— „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyilvántartás:
fölvételnek szabály szerint a kiadó
hivatalában, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assa-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1887. április 17

Megjelenik minden vasárnap

17 Aprile 1887.

A kikötő város husvétja.

A magyar kirándulók.

A magyar vendégek, magán jellegű kirándulásuk daczára lelkes fogadtatásnak örvendtek a kikötő városban. — És habár a közönség egy része a hivatalosan bejelentett bécsi férfi dalegyet fogadtatásával volt elfoglalva, a vasúti állomáson nagy számban jelentek meg magyar látogatók fogadtatására; a város részéről Thierry Frigyes, Biscontini rendőrségi igazgató, nagyobb számú városi bizottsági tag, az előkelő társadalom mellett minden osztályból számosan jelentek meg a vendégek üdvözlésére. — A mint a vendégekkel a vonat az állomásra berobogott, a városi zenekar Sperber karnagy vezetése mellett a Rákóczy indulót zendítette reá, melybe a közönség lelkes éljenése, és evviva kiáltása, vegyült. — A vendégek között megjelent Jókai Mór és Herman Otto, kiket a fiatalság lelkesen megjelölt. Jókai Mór leányával Jókai Rózával, Herman Otto pedig nejével és ennek unokahúgával érkezett.

Az érkezők között ott láttuk közelünk több ismert nevű tagját, u. m. Szivák Imre országos képviselőt, nejével, Viola Imre fővárosi tanácsnokot, Békey Imre tanfelügyelőt, s több másokat. A vendégek nemcsak Budapestről, de az ország közel és távol vidékeiről nagy számban vettek részt a kirándulásban; így a többi között Szekesfehérvárról, Nagyváradról, Temesvárról, Szatmárról, Szolnokról, Jászberényből, Debreczenből, Kaposvárról, Csongrádról, Egerből, Szegedről, Kassáról, Brassóból, Szentseről, Békés-Gyuláról, Gyöngyösről, Vácáról stb.

Az állomáson történt fogadtatás után a vendégek zeneszó mellett vonultak be a városba, hol lakásaikon helyezkedtek el.

A „Hotel Europa” első emeleti nagy termében d. u. két órákor megtartott

ebéd után, a kirándulók az osztrák-magyar Lloyd-társulat „Mercur” gőzcsónak, valamint a Sverljuga és társai hajózási vállalat gőzcsónakait foglalták helyet. — Az előbbin Pittner a Lloyd-társulat vezérigazgatója, valamint a hajóosztály és a személyzet a legdicsebbre méltó előzékenységet tanúsították a vendégek iránt: nem különben díszeset illeti a Sverljuga és társainak ügybüzségosa, melyet nem könnyű feladatnak teljesítésében közmegegyezésre kifizettek.

Az abbaziai kirándulásnak elég szép tavaszi idő kedvezett, s a kirándulók szabadon gyönyörködtek a szemeik előtt elvonuló szébbnél panorámában. — A „Mercur” fedélzetén rándult ki Jókai Mór is, hogy Abbazia-ban Stefania főhercegnő előtt ez alkalomból is hódolatát kifejezhesse.

Az abbaziai vidék gyönyörű látkepe, valamint a gyógyhelynek pazar fényvilág és kényelemmel épült fogadói és egyéb helyiségei, sétaterai a legnagyobb mértékben kielégítették a budapesti vendégek várakozását. — Abbazia ezáltal nagy érdeklődés tárgyát képezte, s a közönség a távol és közel vidékeiről oly nagy számban jelent meg, hogy számát bátran tehetjük 5-6000 emberre.

Stefania főhercegnő Pálly és Taranca grófnő udvarhölgyek, valamint Bombelles főudvarmester társaságában a „Hotel Stefania” előtti parkban foglalt helyet: a közönség a legnagyobb tisztelet kifejezésével hullámzott föl s alá ő fensége előtt, ki a legüdőbb szímben volt.

Négy óra után a déli vasút társaság abbaziai zenekara, majd a fiumei városi valamint a katonai zenekarok, közeve a bécsi férfi dalegyet, a osztrák turista egyet, valamint a Club Alpino Fiumano tagjai Dr. Dall'Asa vezetésével vonultak el ő fensége előtt.

Rövid idő múlva megjelent a parkban Jókai Mór; alig ért Stefania főhercegnő közelébe, ez kíséretével együtt föl-

állva fogadta koszorús regényírónk hódolatát. — A néhány perczig tartó társalgás közben Stefania főhercegnő sajnálatát fejezte, ki hogy Rudolf trónörökös ő fensége nem lehetett jelen az abbaziai ünnepélyeken, mire Jókai Mór Stefania trónörökösönök kezét csókolva távozott.

A budapesti vendégek ezután részben az abbaziai partok előtt horgonyozó hajókra szálltak, részben a partokon maradtak, hogy bevárják a Stefania ő fensége tiszteletére rendezendő szerenádé lefolyását, melynek nagyszerűsége mellett lepte meg őket. — Jókai Mór a Lloyd-társulat „Mercur” hajójának fedélzetéről nézte végig a szép képet, melyhez hasonló aligha varázsolhat Abbazia vidékére.

A gőzhajók a vendégekkel éjjeli fél tizenkét órákor érkeztek meg Fiuméba, hol a kivilágított Zichy Mólton szálltak le a hajókról, s nyugalomra tértek.

Másnap reggel a budapestiek kirándulást tettek a vidéknek, megtekintették a város és környékét, míg végre esti fél hét órákor a közönség ovációja mellett a legnagyobb részük visszautazott az anyaországba.

A Fiumében maradt kirándulók egy része másnap Triesztbe, Velenczébe sőt a távolabb eső olaszországi városokba is elutaztak.

Nem mulasztjuk el e helyütt fölemlíteni, Biscontini rendőrségi igazgató Berecz Gyula polg. iskolai igazgató, Brelich Ernő városi tanácsnok Pittner Lloyd vezérigazgató stb. ügybüzségosa, kik a budapestiek fogadtatása érdekében különös buzgalmat fejtettek ki.

Végül megemlítjük még az Europa szálloda igazgatójának Stürzlinger és nejeinek buzgóságát, kik a nagy számú vendégek igényeinek kielégítésére a fölküldött a legnagyobb készséggel megtettek.

A bécsi vendégek.

Egy szeretetre méltó bécsi mérnök Brodbeck Ferdinánd néhány év előtt városunkban tartózkodva, annalesinkben azzal örökítette meg nevét, hogy egész hévvel látoit hozza a fiumei alpesi klub megalakításához. Az eszme ma már egy életre való testületben van megvalósítva, s ösztönül szolgálta arra nézve, hogy az osztrák turista klub, a közelmúlt husvét napján sikerült kirándulását meglehetően kies partvidékeinkre. — A látogatás, fele részben Abbazia fele részben pedig Fiuméba, s annak külső formáját is a jó bécsiek ügyesen húzták reá a duatisztikus kaptatára.

Míg a turisták osztrák területre rendezték fogadtatásukat, addig a bécsi férfi dalegyet Fiuméba történt érkezésével a Lajtán inneni igényeket igyekezett kielégíteni. Így lett meg a látogatásnak az osztrák-magyar karaktere. A jó bécsieket kissé bántotta ugyan, hogy Fiumében a magyar nemzeti, és a fiumei színeket viselő lofogók mellett nem látták a fekete sárga zászlót, de szolgáljan vigaszukra, hogy ez utóbbiak mellett nem láttuk Abbazia-ban a magyar trikolor... — Szent tehát a béke!

A bécsi turisták, kiknek fogadtatását nagyban előmozdította a déli vasúttársaság áldozatkészsége, husvét vasárnapján érkeztek meg Silberhuber Antal elnök vezetése alatt Poklonba, hol a Stefania menedékház előtt a fiumei Club Alpino által kiküldött fogadó bizottság elnöke Pellegrini Adolf üdvözlő beszédet mondott. A kölcsönös üdvözlések után zeneszó kíséretében megindult a menet Abbazia felé, hová husvét első ünnepén reggel 1/2 9 órákor érkeztek meg, s hol a Hotel Stefaniában a fiumei Club alpino tagjainak megjelenése mellett v. llás reggeli volt. — A reggeli alatt mondott fölköszöntők közül kie-

A FIUME TÁRCZÁJA

AZ OSZTRIGA

(Eredeti tárcza)

Irta Mátisz János.

III.

„Ezen vállalat gyümölesőzni fog” írta Coste a császárnak, „minthogy 1000 darab osztrigának az ára 20 frank, minden 20 ezer darab 400 frtot fog behozni; és miután minden érett osztriga 2-3 millió fiatal szül, kiapadhatlan pénzforrásra találtunk” nagy volt a feltűnés és általános volt az utánzás egyes vállalkozók részéről, de nagy volt a csalódás is, mert a legtöbb osztriga még fiatal korában tönkrement.

A fascinák ugyanis telesziván magukat vízzel, az iszapba lesüllyedtek, a hol a fiatalok legnagyobb része megfuladt, más része a tengeri állatoknak zsákmányul esett. — A várt jövedelem elmaradt, és a deficit megmutatta, hogy az érett osztrigák gyűjtése és szétszórása tetemes pénzüsségeket elnyelt. Ezen szomorú esemény döntő ok volt arra

nézve, hogy a vállalkozók minden hasonló kísérlettel felhagytak, és csak Bretagne partjain, a kormány támogatása mellett folytattatik, még pedig kedvező eredménnyel. Ugyanis a kísérletek felderítették, hogy az osztrigákat lehet mesterséges padokon nagyra nevelni, de szaporodni csak a természetes padokon képesek.

A folytatott módszer a következő volt: Az osztriga halászatot hatóságilag szabályozták, hogy a még meglévő természetes padokon a végkimerítés be ne álljon. A tenyésztés abban áll, hogy eszterginsindelyek és téglák bevonva oldott mészszel a tengerbe dobattak; és ezekre tömegesen tapadt a fiatal osztriga nemzedék. Nagyobbra növekedvén, az állatok egymást gátolják és szorítják. Hyenkor a vékony mészréteggel együtt leszedetnek, és fa ládába tétetnek, melyeknek alsó és felső részükön sodronyháló van alkalmazva, hogy az apály és dagálynak szabad útja legyen, és az osztrigáknak elég elegend jusson.

Ezen ládáknak másrészt azon rendeltetésük van, hogy a még puha szerkezetű osztrigákat más tengeri állatok

támadásai ellen megvédjék. Miután az osztrigák a ládáknak még nagyobbra növekednek, mesterséges medenczékbe az úgynevezett huitrierekbe áttétetnek a hol 2-3 év múlva elérik a szükséges nagyságot. A tenyésztés most sem valami egyszerű, mert eltekintve attól, hogy egy huitrierben csak határolt számmal lehet osztrigákat elhelyezni, hogy valamennyinek elég élelem jusson; a medenczék és a növekedő osztrigákat apálykor a sártól tisztítani szükséges. — Franciaország nyugati partjain van két természetes padokban gazdag tengervidék a hol sok millió osztriga kifogatik és 2-300 Km. tavakban felneveltetik.

Igy „Arcachon” öbölben Bordeaux-tól délre és „Morbihan” tengerben Bretagne déli részén. 1880-ban exportáltak az elsőből 196 millió darab osztrigát 5 millió frank értékben 11000 darab ára 25 franc.

Az utóbbiból 33 1/2 millió darab asztali, és 155 1/2 millió darab kis osztrigát. A nevezett két természetes telep, öl helyszüke miatt más mélyebb tengerekbe szállítatik, a melyek a mesterséges tenyésztésre alkalmasak. Ilyen alkalmas

helyek a híres osztriga telepek „Gironde-től, éjszakra a „Sendre” torkolatánál levő alacsony partok.

Itt a medenczékben a Gironde édes vize a csatornákon vezetett tengeri vízzel összekeveredik, a sótartalom kisebbedik, a mi az osztrigák gyors fejlődését annyira gátolja, hogy 4-5 év szükséges míg a kellő nagyságot elérik; de ezen osztrigákat mint különös delicatessé jó ízük és zöldes színük miatt nagyra becsülik a párizsiak. 1880-ban ezen osztriga telep helyeken 151 millió osztriga kivétellett és helyükbe 190 millió fiatal-hizlalásvéget betéttet.

Ezen és ehhez hasonló osztriga termesztési módot csakhamar mindenütt elfogadták, kivéve az u. n. holsteini osztrigáknál, a hol ezeknek életmódja azt nem engedi.

A tévesen elnevezett holsteini osztrigákat mindössze 15 pado halásszák, és pedig Schleswig-Holstein nyugati partjain és Röm, Sylt, Föhr és Amrum szigetek között; tehát nem az Ejszaki tengerben magában, hanem az úgynevezett Watten-eken a hol kis vízállás mellett a Wattenek a vízből kiemelkednek.

jelmük Silberhuber Antalét, ki az uralgó házra, Jettmar voloscai kerületi kapitányét ki Karoly Lajos főhercegre, Reiserét a fumei Club alpino-ra Dr. Dall'Astaét ki az osztrák alpi klubbra, és Fleischerét, ki az abbaziai fiók egy-letre emelte pokarát.

Délután négy óra tájban megérkeztek a vendégek Fiuméből. Kiket a bécsi daleylytagjaival, a magyar kirándulókklal, s válogatott közönséggel vegyest, a „Stambul” és a „Mercur” nevű Lloyd-gőzösök, a Sverljugatársulat „Ika” „Abbazia” és „Sybil” gőzöse, a Stangher vállalkozó „Cittadino” továbbá a „Fiumano” szállítottak Abbaziaiba.

Nyolcz óra tájban kigyultak az abbaziai és voloscai partok mentén a világitó tűzek, a hegység oldalán számos helyen magasán loboó lángok, a hajók árboczaín fénylő lámponok, a tengerbe nyuló sziklatömbökön föllobanó görög tüzek, rakéták büvös fényt árasztottak a kies partvidékre: — közben a zenekarok fölvaltva játszottak. — Nyolcz órakor a bécsi férfidaleylytag szerenadét adott Stefania trónörökösön tiszteletére, mely után minden oldalról fölhangzott a közönség üdvykiáltása.

A hajók, s a közönség legnagyobb része feltizenegy órakor indultak el Abbaziaiból, s 12 órakor érkeztek meg Fiuméba, hol a Zichy molon falkyafény mellett fogadtattak. — Ciotta polgármester a „Mercur” földézetére jött, s üdvözölte Silberhuber elnököt.

A tengerparttól a bécsi turisták a fumei Club alpino tagjaival zeneszó mellett vonultak Dr. Dall'Asta a fumei club alpino elnökének ablakai alá, hol őt, s a nála estélyre gyűlt vendégeit óvácziókban részesítették.

Másnap a turisták kirándulást tettek a Quarnero, elhaladva Bucari Portoré, S. Marco és Casalmuscho előtt. Visszajövet ismét zeneszóval járták be a Corsot, hol Dr. Dall'Astaét sennek nejt, az erkélyen történt megjelenés után üdvözölték.

Ezután diszebed volt az „AlTeatro” étköz teremben, mely alatt Ciotta polgármesterre, Fiume városára, a bécsi vendégekre, a fumei Club Alpino stb. mondattak fölköszöntök.

Mielőtt a bécsi turisták a vasúti állomásra indultak Dr. Gellietich Miklós a fumei club alpino alelnökének ablakai alá vonultak, s öt óvácziókban részesítették. — Hat óra után kivonultak az állomásra, honnét 7 óra tájban zeneszó s a nagy számu közönség üdvözlése mellett bucsut vettek Fiumétól. — A bécsi férfidaleylytag tagjai nyomban a turisták után távoztak el.

A bécsi férfi daleylytag.

Az ünnepélyek egyik kiváló momentumát, az Olschauer elnökléte alatt álló

A víz apálykor visszahúzódik, önmaga ásta úgynevezett Rinnékben, a melyek a nyílt tenger felé mindinkább kiszélesednek; dagálykor ugyanazon az uton visszatér, előntén a volt száraz Wattenekeket is.

A Wattenek lejtőin vannak az osztriga padok, de csak oly helyeken, a hol a fenék nem mozgó homok, és a hol iszap le nem rakódik.

Az osztriga padok a Rinnék hosszában terjednek ki messze a tengerbe, o-datapadva üres osztriga kagylókra, miért is kotróhálóval halásztatnak.

A kotróháló hogy lesüljőden, vasráma van erősítve. A hajó 5-10 perczig huzza a hálót az Osztriga padon, a megtelt hálót kihuzza a fedélzetre, a tartalmát kiszorják, a legalább 18 m. m. vastag osztrigákat kiszemelik, a többi hasznavehetetlen tengeri állatot és üres kagylókat a tengerbe visszadobják. A kiszemelt osztrigák megfeszítva a rakot ülő polypoktól, tengeri anemonektől férgektől és mohállalóktól Marktruster név alatt Németország belsejébe szállítatnak, míg a fiatal osztrigák (az úgy nevezett Jungbrut) a tengerbe visszadobtatnak. Egy vitorlás hajó 5 kotró hálót is húzhat és Möbins szerint egy háló egy dobásra k. b. 1000 darab felnőtt és csak 500 darab fiatal osztrigát fog. A mint látjuk a fiatalok száma itt igen csekély, a tengeri állatok pusztítják, erős nélen pedig a fagy is nagy károkat okoz.

bécsi férfi daleylytag fumei szereplése képezte. Azt a sikerűt hangversenyt, melyet a daleylytag Kremser Ede széles körű ünnevének örvendő karmesterének vezetése alatt a fumei városi színházban tartott, méltán nevezhetjük az énekművészet tökéleteségének. — Midőn a 110 dalosból álló egy süllet a villanyos fényvel világított impozans színházban gyönyörű dalait énekelte, a közönség a szó szoros értelmében el volt ragadtatva. — A hangversenyen megjelent Clotid főhercegsasszonyonkívül, gróf Zichy Ágost kormányzó és neje ez Wimpffen Hedvig grófnő, Jókai Mór, Ciotta polgármester és családja, és sok mások a fumei és Abbaziaiban időző elkötelebb közönség köréből.

A jeles daleylytagnek Fiume városa pompás babérkoszorút nyújtott át; hasonlóképp díszes koszorút kapott Wessely a kitűnő bécsi hegedűművész, ki magaróptú játékaival szintén lebilincselte a közönséget. — A daleylytag ezenkívül még több más kitüntetésben részesült. — Mondanunk is fölösleges, hogy a hangverseny után a daleylytaget szűmi nem akaró tapasztalattal és tetszés nyilatvításokkal tüntették ki. A szerepelt művészek közül méltó elismerés illeti Toms urat a bécsi udvari zenekar tagját, Udj jeles hírnevű tanárt, s végül Krámer urat a Stefania főhercegnőnek ajánlott „Huldigung” szöveg szerzőjét.

A Széchenyi hajó fölavatása.

Az Adria magyar tengeri gőzhajózási társulat „Széchenyi” nevű új gőzösét, husvét másod napján, vagy is e hó 11-én avatták föl. A fölavatási ünnepély alkalmára az új gőzhajó teljes zászló díszben horgonyozott a Zichy molo előtt. — A szűkebb körű meghívott vendégszoportot, Peichl műszaki igazgató fogadta az Adria főbb tisztviselőinek társaságában.

Gróf Zichy Ágost kormányzó, és Jókai Mór, Kuranda Emil kíséretében megjelenve, megtekintették a csinos szerkezetű hajót, mely a modern hajóépítéssel legújabb követelményei szerint van építve. A hajó megtekintése után, a meghívott vendégek a Széchenyi gőzhajó közös termébe vonultak, hol Jókai Mór, Gróf Zichy Ágost kormányzóhoz fordulva meleg hangú beszédet tartott. Beszédében mindenekelőtt kiemelte kormányzónk ama érdemeit, melyeket a magyar tengeri gőzhajózási társulat fejlesztése körül magának kétségtől szerezett, s annak ügyeit a jövőben is figyelmebe és hathatos pártfogásába ajánlotta. Ezután áttért koszorús írónk ama nagy föladat fejtetetésébe, melynek megoldása ez ifjú magyar tengeri gőzhajózási

szadobtatnak. Egy vitorlás hajó 5 kotró hálót is húzhat és Möbins szerint egy háló egy dobásra k. b. 1000 darab felnőtt és csak 500 darab fiatal osztrigát fog. A mint látjuk a fiatalok száma itt igen csekély, a tengeri állatok pusztítják, erős nélen pedig a fagy is nagy károkat okoz.

A fiatal nemzedék ezen hiánya és a nagy viharok okai annak, hogy itt mesterséges osztriga telephelyek nem létesíthetők, és a Coste féle rendszert alkalmazni nem lehet. A halászati idény itt is a téli hónapokra esik, hogy az állatokat ívás idején ne zavarják.

A tapasztalás azt mutatta, hogy a 12-25 éves osztrigák (mert annyi időseket is találunk) nem élvezhetők, minél hejók nagy, kemény húsok vizes ízelen, ezeket is visszadobják a Rinnékbe hogy új nemzedéket létrehozzanak. Azonkívül a német kormány intézkedett hogy a halászatnál a felnőtt osztrigák száma a Jungbrut középszámának megfelelően.

társulatra vár. Beszédében többi között fölemlíté Nagy Péter csár szavait, ki ha azért alapította meg Szt. Pétervárat, hogy legyen egy ablaka, melyen át a világot meghódíthassa, Magyarország Fiume érdekében követ el mindent, hogy ezen át az Adriatársulat segítségével meghódítsa terményei részére a világpiacokat melyket különösen a legújban mindinkább érvényesülő védvám rendszer mellett legelőnyösebb módon egy nemzeti gőzhajózási társulat útján vagyunk képesek elérni és megtartani. Beszéde végén lelkes szavakban éltette gróf Zichy Ágostot, mint a ki az Adriatársulat támogatása által e nagy czél eléréséhez oly nagy mértékben hozzájárult.

Jókai Mór beszédére a jelenlevő vendégek lelkesen megjelenezték gróf Zichy Ágost kormányzót, ki Jókai beszédére válaszulva fölemlíté, hogy az Adriatársulat támogatását mindenkor hazafias kötelességének tartotta, s annak fölvirágzását a jövőben is készséggel fogja szívén viselni; hogy azonban a magyar tengeri gőzhajózási társulat minden akadályok dacára a virágzásnak a mai ponjára eljutott azt az Adriatársulat vezető férfainak tulajdonítja, mint a kik mindenkor kötelességük teljesítésének tudatában állottak, továbbá a kereskedelmi kormány széles látókörének, melyel a vezető férfiak ez irányú törekvéseit támogatta, miért is poharát az Adriatársulat igazgatóságára és személyzetére továbbá a nagy sajnálatára távol levő gróf Széchenyi Pál kereskedelmi miniszterre emelte.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után vendégek a hajó földézetére gyülekeztek, majd később újabb fölköszöntök mondattak, és pedig Kuranda Emil vezérigazgatóra, és Peichl József az Adria társulat műszaki igazgatójára. Fölköszöntőt mondottak még Lázár István táviró hivatali főnök, ki olasznyelven a Széchenyi hajó tisztjeit éltette, mint a kik a nemzeti lobogónak hordozói a messze külföldön, Walfisch Fiume városát, Hoffmann szállító Szobovics pénzügyi igazgatót éltette stb.

Az egy óráig tartó rövid ünnepélyes ség után a meghívott vendégek széleszáltak.

A magyar-horvát tengerparti hajó tulajdonosok. — A magyar-horvát tengerparti hajótulajdonosok, tegnapi ápril 16-án a kereskedelmi és iparkamara helyiségében ismét értekezletet tartottak; ez értekezleten a többi között elhatározottak, hogy a vitorlás hajózás állami segélyezése érdekében küldöttséget menesztenek Budapestre.

Tanügy.

A fumei tanári körből.

A fumei tanári kör e hó 14-én tartotta 4-ik rüdes ülést. E kör, három évi önállása óta a szakkörébe vágó tevékenységen kívül, tudvalevőleg a kulturának, és főkép a kedvező fejlődésnek induló nemzeti közművelődésnek immár számbaveendő tényezőjeként szerepel. — És mint azt önézettel elmondhatjuk, e körülménynek adott kifejezést a most említett ülésen a kör érdemes elnöke Dr. Erdődi Béla, midőn megnyitó beszédében, annak ez évi rövid de életerős működéséről referált. — A kör elnöke ugyanis nagy elismeréssel és lelki örömmel hozta tudomásul, hogy a munka program, melyet a kör a folyó iskolai életre maga elé tűzött, le van bonyolítva, létrejárt hat pedagogico-didaktikai kérdést, s ezenfelül tartott a nagybőjt folyamában öt fölolvásó estélyt, tíz fölolvással, valóban érdekes és változatos programmal. Ennek lezszembetűnőbb bi-

zonyítéka ama körülmény, hogy valamint a magyar, úgy az olasz nyelvű fölolvásói estélyeket nagyszámu és változatos közönség látogatta és hallgatta meg.

Nagy érdeklődéssel viseltetett e fölolvások iránt József főherceg is, a ki buzamosb itt tartózkodásával különben is nagy befolyással volt a hazafias szellem fejlődésére. A tanári kör rendező bizottságát kiváló kitüntetésére méltatta az által, hogy azt külön kihallgatáson fogadta.

A kör elnöke Dr. Erdődi Béla azzal zárta be jelentését, hogy a kör ez évi munkálkodásának záró kövét, a városunkban tartandó tanáregyesületi közgyűlést előkészítő munkálatok képezik. — A kör ennek folytán határozatlanlag ki is mondta, ha a központi választmány az ez évi közgyűlés színhelyéül Fiumét jelöli ki, az előkészítő munkálatokhoz derekasán hozzálát.

Ez ülésen tárgyalatott egyszersmind a következő fontos neveléstanai kérdés is. „Mió szerepe van a geometriai rajzoktatásnak a gymnaziumi nevelés körében?”

Mátisz János főgymnaziumi tanár, mint előadó a kedélyképzésre ható esztétikai szempontokat vette alapul; — különben tekintettel a legújabb utasításokra, főkép a forma és irányképzés föladatának megoldását a tértenélem tanárának szakkörébe osztotta.

Midőn végül a tanári kör életre való működését szívből üdvözöljük, nem tartózkodunk kimondani, hogy a fumei kör tevékenysége valamint a neveléstanügyi, egy a nemzeti kulturális szempontokból városunkban tagadhatlanul tényezővé nőtte ki magát.

Tekintetes szerkesztőség!

A budapesti kiránduló részére fölvevtt lakásokért, többen oly kijelentéssel bocsátották rendelkezésemre a vállalkozó által kifizetett lakbérek, hogy ez összegeket egyenkint a vezetésem alatt álló intézet szegény tanulóinak segélyezésére fordítsam.

Midőn ez örvendetes tény a tekintetes szerkesztőséggel tudatni szerencsém van, nem mulaszthatom el egyszersmind az illetőknek áldozatkészségéért a nyilvánosság útján is a legmelegebb köszönetem nyilvánítani. A nemeslelkű adakozók névsora a következő: *Battistin* János birtokos 3 ft; *Czobor* Gyula hitványos 2 ft; *Danóth* Imre pol. isk. tanár 3 ft; *Goldstein* Adolf rabbi helyettes 2 ft, és *Vissontay* Irma tanító úrhölgy 4 ft, összesen 14 ft.

Midőn a t. szerkesztőséget e nemeslelkű adományok nyilvános nyugtázasára fölkérném, maradtam kiváló tisztelettel.

Fiumében 1887 ápril 14.

Berez Gyula

e fumei m. kir. állami elemi és poigrájiskola igazgatója.

Különféle hírek.

Gillyén Árpád ez. és kir. kamarás, a helybeli állományozó honvédszázad parancsnokának, ő felsége a részére adományozott Szász Ernő ház I. cszt. lovag rendjének viselését legfelsőbb elhatározásával megengedte. — A köztisztletben álló honvédszázadosnak kitüntetésé alkalmasból öszintéa gratulálunk.

Személyi hírek. Boncez Miklós a Magyar Közigazgatás jeles neví szerkesztője e hét folyamán városunkban időzött, s innét Olaszországba utazott. — Turóczy Adolf m. kir. pénzügyi fötanácsos és fővámmagaztó hosszas betegsége után adules czéljából neje társaságában Budapestről Fiuméba érkezett. Kívánjuk hogy közéletünk e kiváló munkása minél előbb teljesen visszanyerje egészségét.

József főherceg a „Széchenyi” Adria gőzösön. Népszerű főhercegtünk

e hó 12-sulat Szé-hajó-a Jók-kérte föl-czeg és c-látogatás-zérigazga-nal a „Szé-ő fensége-szépén ép-követelmén-den tek-czeg és c-figyelem-jesen új-hez hasz-fordult h-dicskedl-gazgató-csak nem-után eli-voztak.

A Szabad- munkatárs tárcájában nak is sz-benünket nevezett k-méba; a carit, lezt-czébe néh-vszek e k-hogy kiké-sort. Mint-üzög gy-kénytelen-hogy a töl-alig van 3-ból a máv-lók, a mel-helyeket k-kereskedel-tanulmány-— Ml-mer Páló-— A dulasokon-de most v-Az ötvese-hogy a ki-kodik hoz-nnesen, e

A Jók- ki mint-leányával-pekét váro-ő fensége-fensége tu-zattal is k-tán gyöny-szermind-sű villána-— Körül-rönk tiszt-nál és es-ternél is.ropá-ban-be, miután-lád vendé-den tekint-dégszerete

Herr- kahugával-Fiuméba. Itt időzese-s általában-ték a fogi-tanfolygy-ipariskolá-tettek a F-méltatták-utmutatás-e hó 14-én

A M- nepek alk-árvaháza-pffon Hed-Helen, Pe-F., és Haj-hölgyek k-

Társ- A budape-radt vend-bizottság-teremben-tagjai vol-Dezsd., Kö-hunka B-Zoltán. —gek közül-ben szép-csorát es-rázs Misk-tánczok k-ódsának, n-el, egy-egy-délyes mu-nos jó ke-

Mag- Az egye-vallású

e hó 12-én megtekintette az Adriatársulat Széchenyi nevű új gőzcsését. A szép hajója Jókai Mór koszorús regényírónk kérte föl ő fensége figyelmét. A főherceg és családja egész váratlanul tette látogatását, s midőn Kuranda Emil vezérigazgató a látogatásról értesült, azonnal a „Széchenyi“ földéretére sietett, hogy ő fenségeiket fogadhassa. — A valóban szépen épült, s a modern hajóépítéssel követelményeinek megfelelő hajó minden tekintetben megnyerte a főherceget és családjának tetszését. Különös figyelem tárgyát képezte a hajónak teljesen új rendszerű gépszervezete, melyhez hasonlóval a fumei kikötőben megfordult hajók közül egyetlen egy sem díszekedhetett. — A hajón, Kuranda igazgató kalauzolta ő fenségeiket, kik csak nem egy óráig tartó látogatásuk után elismerésük kifejezése mellett távoztak.

A fumei kirándulók, s nagyváradi „Szabadság”. Andorján Sándor a „Nemzetmunkatárs”, a nagyváradi Szabadságban itt tárczájában, a fumei husvéti kirándulásnak is szentel néhány sort; közülük belőle a bennünket érdeklő részt: Husvét-mondja a nevezett lap — pompás kirándulás lesz Fiumében; az utazók meglátogadják Abbazját, Bucarit, legközelebb átrámul Triesztbe és Velenczbe néhány napra. Minthogy magam is részt veszek e kis mulatságban, érdekel meg tudni, hogy kikkel megyek s így megneveztem a névsort. Mint az országgyűlési tanács-közösök egyik tagzó gyűlése. — más szóval: hivatalból könytelen hallgatója előtt ahozhal feltűnt, hogy a több mint 250 főből álló társaságban alig van 3 képviselő. Pedig az utazók ép abból a rézfelt, előkelő társadalmi osztályból valók, a melybe a képviselők tartoznak, s olyan helyeket látogatnak meg, a hol az ország külkereskedelmét, kivétel a legkövetlenebbül tanulmányozhatják.

— Mi lehet ennek az oka? kérdém Schwimmer Páltól, a kirándulás rendezőjétől. — A választások. Máskor a fumei kirándulásokon mindig 20—30 képviselő vett részt, de most valamennyit elfoglalták a választások. Az öt éves mandátum olyan kellemes valami, hogy a ki már bir mandátummal, az ragaszkodik hozzá teljes erejéből, s a kinek még nincsen, eped utána forró szívvel.

A József főherceg vendége. Jókai Mór ki mint lapunk más részében említettük leányával Jókai Rózával a husvéti ünnepeket városunkban töltötte e hó 12-én ebéden ő fensége vendége volt. Jókai Mór, az ő fensége tulajdonát képező „Villa Giuseppe”-et ezúttal is körülmenyessen megtekintette, s méltán gyönyörködött a valóban izséssel, de egyszerűen sok gonddal átalakított szép fekvésű villának exotikus és ritka növényzetében. — Környékben időzése alatt koszorús regényírónk tisztelettel gróf Zichy Ágost kormányzó-nál és családjánál, valamint Giotta polgármesternél is. — Jókai Mór a részére a Hotel Európában berendezett lakást nem vehette igénybe, miután a köztisztviselő n álló Rudan család vendéglő hitva meg őt, s irányában minden tekintetben a legnagyobb figyelmet, és vendégszeretetet tanúsította.

Hermann Otto, ki nejével és ennek unokahúgával érkezett a husvéti kirándulás alatt Fiuméba, több napot töltött környékben. — Itt időzése alatt élénken emlékdött intézkedéseink s általában közügyeink iránt. — Megtekintette a főgimnáziumot, melyet Dr. Erdődi Béla tanfelügyelő mutatott be, a fumei állami iparisiskolát, a dohánygyárat stb.; kirándulást tettek a Recina völgyébe, hol a Zakalymalmot méltatták figyelmükre John hazánkba művezető utmutatása mellett. Hermann Otto és családja e hó 14-én utazott vissza Budapestre.

A Mária árvaház javára. A husvéti ünnepek alkalmából a fumei Mária egyet Mária árvaháza javára, gróf Zichy Ágostné sz. Wimpfen Hedvig grófnő Meynier Norina, Leard Helen, Peichl M., özv. Horhy Sabina, Clescovich F., és Hajnal Antalné és Salomon Katalin úrhölgyek különféle ajándékokat küldöttek.

Társas mulatság a Deák szállodában. A budapesti kirándulók közül Fiumében maradt vendégek tiszteletére egy e célra alakult bizottság husvét hétfőjén a „Deák” szálló nagy termében társas estélyt rendezett. A bizottság tagjai voltak: Baross Jenő, Biffi Iván, Feleky Dező, Körmenly Lajos, Károly Sándor, Mahunka Béla, Muzsik M. József, és Várkonyi Zoltán. — Az estélyre úgy a kiránduló vendégek közül, valamint a fumei társadalom körében szép számú közönség jelent meg. — A vacsorát csakhamar tánc követte, melyhez Darázs Miska húza a szobnőle szebb nőitákat. A táncok között legnagyobb kelete volt a csárdásnak, melyet a fiatalok tüzzel hűvel járt el, egy-egy lassu forgásu czeppellő után. — A kedélyes mulatság a legjobb hangulat és folytonos jó kedv mellett reggelig tartott.

Magyar protestans istentisztelet. Az egyesült ev. ref. és ágost. ev. hitvallású egyházközösg imatermében (Via

Clotilde 573) ma April 17-én magyar nyelvű istentiszteletet tartott.

Bianchini Mária hangversenye. — Bianchini Mária a hírneves fuvolaművész e hó 14-én, Scaramelli Jozefa fumei jeles hegedűművész közreműködése mellett a z. n. kedvelők egyesületének nagy termében hangversenyt rendezett. A válogatott közönség az emelvényen megjelent művésznőt zajos tapsokkal fogadta, ki Belini „Giardi” ját, ritka bájjal és valódi nagy művészi tehetséggel játszotta végig. — Gyönyörű volt a Doppler magyar pász-tordala, melyet a művésznő a legkedvesebb i-dilli hangulatot varázsolta a hallgatók lelkébe, nem is csoda, ha oly zajostapsokkal jutalmazta. — A közreműködő Scaramelli Jozefa magas művészi fokon álló hegedűjátékát már több ízben ismerlettük, s ezúttal is csak ismételtük, hogy fényes jövőjét megérdemelné. — Közreműködtek még Candellari és Silenzi U. kik szép énekkel, és Dotto G. zenetánár, ki zongorajátékával érdemelte meg a közönség tapsait, és elismerését.

A fumei tornaegylet köréből. A fumei tornaegylet, mely áprl hó 3-án a tagok kellő számú megjelenése hiányában évi közgyűlést meg nem tarthatta, a már közhírré tett jelentés azerint, ma vasárnap délután tartja azt meg a m. kir. állami főgimnázium, e célra szíveségből átengedett nagy termében. Figyelmeztetjük e körülményre az egyesület tagjait.

Nagylelkű adomány. Ifj. báró Vodianer Albert ösztályosi képviselő a fumei hadastyán egyet javára 25 forint adományozott. — Ugyancsak e célra Adonyi gróf Zichy Nándor az egyesület tagjai közé lépve, tíz forinttal járult.

Városi színház. Rosegger színházi impresario, ki eddigi működésével, kényes izlésű közönségünk elismerését, meglelő játék-ciklusával már is kiérdemelte, egy tizenhat előadásból álló rövid színi időnyt kezdett meg tegnap e hó 16-án az „Alvajáró” (Sonambula) színelőadásával. — A színház csaknem egészen megtelt, s a közönség különösen a főbb szereplőket zajosan megtapsolta. Főemlékre méltónak tartjuk Feretti Adele asszonyt, ki Annina szerepben méltán megérdemelt zajos tapsokat aratott, továbbá Emilian Orestet (Eltino szerepben) Sillich Aristodemot, Penso Gildea asszonyt (Lisa) stb. — A közönség ez első előadásról teljesen megelégedve távozott.

A velencei kiállítás. A velencei kiállítás, megnyitása mely e hó 25-kére volt tervezve s melyre városunkból is nagy számban küszültek, a jövő május hó 2-kára lett elhalasztva.

Kereskedelmi hírek.

A fumei hitelbank köréből. A fumei hitelbank a f. évi áprl hó elejétől kezdve, osztrák értékű bankjegyeket elfogad, check-számlára letétbe. A százalék egyelőre 3 1/2 %-ban van elfogadva. A letétek kifizetése 3000 forintig előleges értesítés nélkül, 3000-10000 forintig egy-két napi értesítéssel, 10.000 forinton felüli összegeknél a letétek kifizetése kölcsönös megállapodás szerint történik. — A check-könyveket a bank a beszerzési áron becsátja a felelnek rendelkezésére. Ezen fölül élvállal minden bank és kereskedelmi ügylet s jutalékmentes bankutalványozásokat eszközöl a budapesti, bécsi, triezsi, prágai brüni, troppai, és gráci pénzpiacokra. — Örömmel értesülünk egyttal, hogy a bank, Sziszekben fiók intézetet nyitott.

A m. kir. állami vasutak bevételei. A m. kir. állami vasutak a f. évi áprl hó 2-től 8-ig, 116666 utas, és 110.555 elszállított tonna áru után 567.850 forintot vett be. A f. évi január 1-től hó 8-ig az összes bevétel 7.747.098 forintot tett ki.

A budapest-pécsi vasut 311 és 312 sz. személyszállítással egybekötött tehervonalainak Budapest-Kelenföld és Pécs között f. évi május hó 1-től leendő közlekedetése folytán a m. k. állami vasutak igazgatósága ugyanazon naptól kezdve a fennnevezett vonatokhoz csatlakozó 25- és 28 sz. vegyes vonatokat fogja Budapest-személypályaudvar és Budapest-Kelenföld között forgalomba helyezni. A 28 sz. vonat, mely f. é. május hó 1-én menesz-tetik először indul Budapestről este 7 óra 45 perczkor és a május hó 2-án először menesz-tendő 25 sz. vonat érkezik Budapestre reggel 6 óra 20 perczkor.

Osztrák cukor Máltában. A lefolyt hó-ban először sikerült cukornak Triesztben át Máltába való bevitelére: eddig e termék Hamburg és Londonon át vette oda útját, mi egyetlen egy direkt gőzcsón lelt tonnákénti 30 frank áron közvetítve. Most verseny támadt, mi a tarifának felére történt leszállását idézte elő s az e kivitelben részes vasutagazgatók már e mérsékelt tarifák állandosítására szük-léges díjszabási intézkedések felett tanácskoznak.

Adria hajók forgalma. Az Adriatársulat „Adria” nevű hajója Nyírő kapitány parancsnoksága mellett Máltából Velenczbe érkezett.

A sósorszesz-terjedése. Budapestről a következők írják lapunknak: Örvendetes tény az, hogy a sósorszesz, e túlnyomóan nemzetközi cikket, melyet különben az egész világ készítenek, néhány év óta a külföld Magyarországból kezd importálni. Brázy Kálmán előkelő fővárosi keeskedő, a sósorszesznek már 25 év óta terjesztője Magyarországon most egy statisztikát állított össze a sósorszesz-kivitelről, melyből kitűnik, hogy specia-lis magyar sósorszesze néhány év óta fokozatosan terjedt első sorban Ausztriában és mellékterületeiben, ahol mintegy 50 rak-tár árusítja, továbbá Boszniában, Romániában Szerbiában, Olaszországban, Németországban Franciaországban, Egyiptomban, sőt legutóbb Amerikában is, a hol a Brázy-féle sósorszesz-nek mindenütt előnyt adnak más gyártmányok felett. E kitűnő háziszert illetően rendkívüli kedveltségének és elterjedésének titka, a szer szőlőszőlő és kítőnő hatásában rejlik, mely lassan-lassan majdnem minden háztartásban nélkülözhetetlenné teszi. Ugy tudjuk, hogy Dr. Pápay Ernő ur szakavatott tolla már elmondta e szer gyógyhatását a különféle bajoknál u. m.: gyomor-, fül-, fog- és szemhajókánál, zúzódásoknál, fejtájsnál, migraine-nél, szagatásoknál, náthánál, mélyfoltoknál, lábizzadásnál stb. stb. és így fölöslegesnek tartjuk mindezt újból ismételnünk, csak arra figyelmeztetjük a közönséget, hogy okavodjék a különféle után-zatások. A Brázy-féle sósorszesz minden fűszerekkel és gyógyszertárban található, vignetáján Brázy nagyrája és a kibe-szél palackon 319 sz. a számbon a 320. szám, mint a védjegyek száma látható. Azon-kivül a palackok Brázy cégjelével vannak öntve.

Öt millió palackok számviz. Leveleznék a következők írja: J. G. Popp dr. bécsiudvari fogorvos (Bognergasse 2.) a közkeveltségi Anatherin-szájvíz készítője, ki e kitűnő szá-jvíz fogkonzerváló szert már 40 óta készíti, ös-számítottá az ezen idő óta szétküldött palackok statisztikáját, mely alkalommal az eredmény 4500000 palack volt. Kevés konzerváló szer létezik, mely oly megérdemelt elterjedés-nek örvendett volna, mint e fogvíz, mely ma már csaknem minden distingvál család mos-dószekrényének kiegészítő részét képezi, mert rendkívül jó hatással van a fogakra és a szájára megátolja a bork lerakódását, visszaadja a fogak szép színét, megátolja a csontszat, eső-keket a fogfájást, konzerválja a foghúst, eltá-voztja a rossz szájszagot, szóval: mindazon tulajdonságokkal bir, melyek kitűnővé teszik. Legfőbbnyire a dr. Popp-féle fogszappammal vagy fogporral együtt használják, a mi kettős előnyt nyújt. De nem minden „Anatherin-száj-víz” az, a mit így neveznek számos utánzat létezik így elnevezés alatt, sőt hasonló csomagolással és vignetákkal, melyek a valódiál olesőbbak, mert míg a valódi dr. Popp-féle Anatherin-szájvíz a törvényes védjeggyel a palackok nagyságához képest 50 kr. — 1 frt és 1 frt 40 kr. addig a hamisítványok olesőb-bak. Meg kell még jegyezmem, hogy a magyar orvosok és gyógyszerészek is nagyban előmoz-dították e szájvíz terjedését, mely minden gyógyszerertárban, a fővárosban pedig Török József gyógyszerertárban található.

CSARNOK.

Az osztrák-magyar Lloyd ötven éves tő-tétéből.

VIII.

A minden oldalról támadó ver-senynyel az igazgatóság sikeresen küzdött; a hajóállományba folyton-folyvást behozott javítások remélni engedték, hogy a Lloydot egyenlő föltételek mellett mindig előnyben részesítő közönség kegye tovább is megmarad.

Az igazgatóság ajánlatot nyert két gőzcsónak a teljesen megfelelő „Minerva” mintájára való építésére ennél fogva az „Apollo” és „Diana” gőzcsónok 1865. október 25-én meg-rendeltek Angliában.

A kedvező alkalmat felhasználva 1866. januárius 15-én Alexan-driában tartott árverésen megszer-zetett a „Hamburg” gőzcsón, mely a hajógyárban kijavítva, a „Saïd” nevet nyerte és áruszállításra használatot, a mire szólna építettett.

A kormány kívánságának meg-felelve a „Stadion”, „Vulcan”, „E-gitto” és „Venezia” hajók a hadi tengerészetnek bérbé adattak.

Daczára annak, hogy 1865-ben a vállalat tevékenysége kedvezőt-len viszonyok befolyása alatt állott, az igazgatóság közölte az 1866. május 29-én tartott harminczötöd-ik közgyűlésen, hogy annak ered-ményei nem egészen elkedvetleni-fők. Ez állitható a folyó évről is bár az alatt két nagy csapás érte a társaságot: a háború és annak kíséretében a kolerajárvány.

A civilizáció haladó eszméjé-nek, mely mindinkább gyökeret ver a népek forgalmában, közzö-nhette a Lloyd, hogy rendes szol-gálatát még akkor is folytathatta a mikor az Ausztriával háborút vi-selő hatalmak hajói az Adria hul-láimat hasították. Így a vállalat károsodást csak a kereskedelemnek a politikai viszonyok következté-ben való pangásából és a vesztg-zári akadályokból szenvedett, oly károk voltak ezek, a melyek azok-hoz képest, a melyektől tartania kellett, alig jöhettek tekintetbe.

A háború alatt is hasznos szol-gálatokat tehetett a vállalat, száll-ítások által az államnak. A kor-mány által bérelt gőzcsónok kapi-tányai és gépészei méltóknak bi-zonyultak azon hajórajhoz, melyhez beosztattak; számban, közülök nyertek legmagasabb kitüntetést. A lissai támadásnál az „Egitto” a hadparancsnok rendeletére elű-lyesztetett, a miért a kormány tel-jesen kárpótolta társaságot.

Az „Arciduchessa Sofia”, „Ve-rona” és „Padova” gőzcsónok mint többé meg nem felelők, eladtattak.

A társaság tevékenységi köré-nek kiterjesztése céljából, kísér-letképen egy új vonal nyitattott meg Triesztből Londonba és e cél-ból addig is míg a társaság pénz-ereje megengedi a hajóraj szaporí-tását, a saját hajók hiánya miatt angol hajók béreltettek, részben azon okból is, hogy ha a kísérlet nem lesz eredményes, minden hát-rány nélkül meg lehessen szüntet-ni a járatokat.

Az 1866. év utolsó fontos ha-tározata az „Oreste” és „Pilade” vasból készitendő gőzcsónok építésé-nek elrendelése volt. Ezen évvel bezárult a Lloyd felállításának har-madik évtizede.

Möcs Zsigmond felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos. Battara P. könyvnyomdája, Fiume.

Valódi brünni. POSZTÓ szövetek, méterenkint 1 frttól föl felé, a leg-kitűnőbb minőségben, szétkül magánosok részére gyári áron: Epstein Lipót Brünn. Minták bérmentve.

Van szerencsén a t. közönséget értesíteni, hogy triezsi cégünk, ó-német modorban készült majolika és porcellán kályhák, valamint vas és porcellán tűzhelyek kályhacsövek részére melyek a leghirebb külföldi gyárakban készültek, itt helyben Dolaz 576 szám alatt raktárt nyitottunk.

Ugyancsak beszerezhetők raktárunkon

Burkhardt W.

cs. kir. szab. bécsi gyárban

készült, és nagy hírnévnek örvendő *dupla hengervű szabályozható töltő és szelelő-kályhák.*

Kályhák és takaréktűzlyek fölállítását saját saját szakértő munkásainkkal végeztetjük. Javításokat, áthelyezéseket mérsékelt árak mellett elfogadunk

Teljes tisztelettel

MARTINI P. örökösével Triest. Alapított 1840.

PSEPHOFER J.

gyógyszertára

Bécs, Singerstrasse 15. sz.

„Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdaesok, melyek előbb *universalis piruláknak* nevezettek, alig van betegség, melyekben ezer meg ezer esetről esudálatra méltó hatásuknak ne bizonyult volna. A legmakaesabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer haszalanul alkalmaztattak, ezen labdaesok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr., egy tekercs 6 skatulyával 1 ft 5 kr., bérmentelen utánvétellel 1 ft 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmenten 1 tekercs pirula 1 ft 25 kr., 2 tekercs 2 ft 30 kr., 3 tekercs 3 ft 40 kr., 4 tekercs 4 ft 40 kr., 5 tekercs 5 ft 20 kr., 10 tekercs 9 ft 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldhető k.)

Számtalan köszönő irat tekinthető be, melyekben ezen pirulák fogyasztói hosszabb élvezetük után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekben, köszönetet mondanak. Mindaz aki egyszer kiserletet tett vele, tovább ajánlja e szert.

A sok köszönő irat közül néhányat itt közlünk:

Leongang, 1883. május 15.
Igen tisztelt uram! Ennek pirulái valóban esudálatra méltóan működnek, nem olyanok ezek, mint egyéb di sóított szerek, hanem segínyt nyújtanak majdnem mindenben.

A husvétkor küldött pirulák legtöbbször ismerőseimnek és barátjaimnak osztottam, s mindnyóján segítettek, még magas koru egyének is s különböző bajokban ha nem is teljes jó egészséget, de tetemes javulást tapasztaltak, s folyvást használni karkák. Kérem ennél fogva, sziveskedjék ismét 5 tekercset küldeni. Tölem és mindazoktól, kiknek szerencsésük volt az ön pirulái által egészségetek visszanyerni, fogadják benső köszönetünket.

Deutinger Márton.

Bécs-Szt.-György, 1882. febr. 16.

Tisztelt uram! Nem fejezhetem ki eléggé benső köszönetemet az ön piruláért, mert Isten segítségével mellett nem, ki évek óta miserében szenvedett s ha bár még most is ilyeneket bevennie kell, egészsége annyira helyre állott, hogy ifjú frissességgel minden dolgát végezheti. Ezen közleményemet mind

den szenvedő javára felhasználhatja s kérem egyuttal, sziveskedjék két tekercsessel küldeni, valamint két darab chinai szappant is. Kiváló tisztelettel

Novák Atajos, főkertész.

Tekintetes úr! Előre becsátva, hogy önnek minden gyógyszerere egyformán jó, mint a kitünő fagy-balsam, mely az én családban több idült fagydagasztat gyorsan megszüntetett, dacára az ugynevezett *universalis* gyógyszerek iránt való bizalmatlanságomra, elhatároztam, önnek vértisztító piruláit használni s ezen apró golyócskák segítségével, hosszú évi aranyér bajomat ostromolni. Nem akarok magamnak érdemet szerezni, midőn önnel tudatom, hogy régi bajom több heti használat után, egészen megszűnt s ismerőseim körében a lesgorogalmasabban ajánlom. Az ellen sinez kifogásom, ha ezen sorokat — névaláírásom nélkül — nyilvánosságra hozza.

Tisztelettel C. v. T.

Bécs, 1881. febr. 28.

Fagy-Balszam Pserhofer J.-től, hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenféle fagyások ellen valamint üdült sebekre stb. Egy doboz 40 kr.

Golyva - balszam, megbízható szer a golyva nyak ellen. Egy palack 40 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) el-emésztés, mindennemű altsiti bajok ellen. 1 palack 20 kr.

Ökörfarkvirágnedv általános ismert kitünő háziszér katarhus rekedtség, göres köhögés stb. 1 palack 50 kr.

Alpesi növénynedv W. D. Bernhardtól, 1 palack 2 ft 60 kr., fél üveg 1 ft 40 kr.

Szem-essencia Romershausentől, 1 palack 2 ft 50 kr., fél palack 1 ft 50 kr.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50kr.

Mindennemű homeopathiai gyógyszerek készletben vannak.

Az itt megnevezett készítményeken kívül minden az osztrák lapokban hirdett bécsi és külföldi pharmatentikus különlegességek készletben vannak s minden a raktárban nem levő cikkekről pontosan és olesón gondoskodunk.

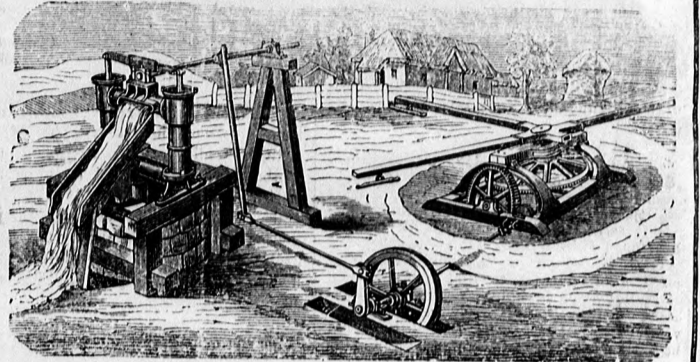
A postai küldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek előleges pénzbeüldésre vagy utánvétellel.

A pénznek előleges beküldésével (legjobb postautalvánnyal) a postán sokkal kevesebbe kerül, mint az után vétellel. (1-12)

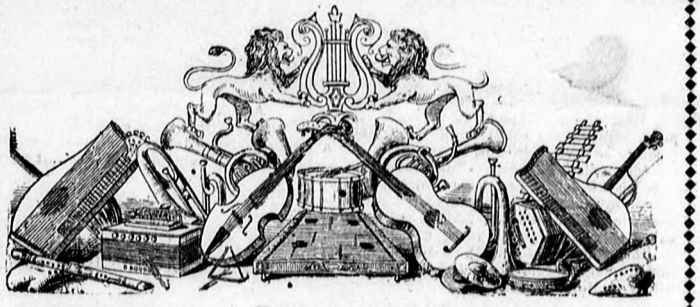
PRIMA FABBRICA UNGHERESE
di
Macchine ed attrezzi per lo spegnimento del fuoco
di

Bukarest **F. WALSER** Kolosvár
Via Grivita n. 65 Belmonostorutea 12

Fabbrica e Deposito principale: BUDAPEST, Rottenbiller N. 66.
Corrispondenza in tutte le lingue.

Fabbrica premiata in tutte le esposizioni universali, per la produzione di macchine ed altri attrezzi per lo spegnimento del fuoco, macchine idrotecniche, pozzi a pompe, campane per le chiese. Esportazione nei paesi ereditari della Monarchia, nella Russia ed in tutto l'Oriente. — A richiesta si mandano gratis e franchi di porto prospetti forniti da modelli. — Bilanci e disegni di progetti si somministrano gratis.

Harmonika fuvola 12 billentyűvel, finom hangokka a melyek szipkába való befúvás által működnek. Mindenkinek igen alkalmas mulató-eszköz. Kicsiny- és nagyok egyaránt alkalmas. Ára 2 ft.

Legújabb szalon hangszer **Orchestrionette Hanophon!** Minden eddig ismert mechanikus hangszert, az Aristont is felülmúlja, igen alkalma családok számára kisebb s házi mulatságok megtartására. Minden tetszős zeneművet el lehet e hangszeren játszani. Ára 6 kótával 30 ft; minden további kóta, melyek 1500 drból választhatók — 65 kr. Képes árjegyzék 300 ábrával ingyen és bérmentve. — Harmoniákról külön árjegyzék körendő.

STERNBERG ARMIN
hangszergyár Budapestben, Kerepesi-ut 36.

Hirdetmény

van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a fiumei városi takarékpénztár tulajdonát képező, s a vezetésem alatt álló **Színházhoz címzett nagy étkező teremben** a mai naptól kezdve, a legjobb hírnévnek örvendő **steinfeldi márcziusi raktársör** mellett a kitünőnek ismert és híres

budweiszi kiviteli sör

is kapható. Van szerencsém egyidejűleg tudatni, hogy e budweiszi kiviteli sör, minden más minőségű sörrel szemben versenyképes, mi által nemcsak e sör termelésének fokozása, a jégvermek megnagyobbítása, valamint e sörnek gondosabb kezelése lehetővé van téve, de minőségre nézve is, folyton a legjobbnak tartható.

Kitünő izletes olasz, bécsi és francia konyháról, valamint a legfinomabb bel- és külföldi természetes borokról, mérsékelt árak mellett s a legkészségesebb szolgálatról gondoskodva van.

Sörkóstolóra van szerencsém a t. közönséget meghívni. Teljes tisztelettel

ZIEGLER G
bérleg.

Szerkesztő...
Redazione...
Piazz...
Előfizetési...
Egy évre...
Félévre...
Negyedévre...
2 óra...
Külföldre 1 évre

1887.

Kikötő

Ama nagy...
pítészet...
a Hajnal...
vezetes...
előtt meg...
keny része...
nak és a k...
ténő föltölté...
A Deltá...
kőolaj kiköt...
□ m. föltölt...
A Delta...
segíteni...
lyekkel hely...
kedelem, for...
hátrányára...
A föltöltend...
rület ugyan...
a kikötő me...
kötetében...
vaggonok d...
rakodó hely...
kedés daczán...
hátrány, hog...
kell rakni, s...
gett ily uton...
hajók elé sz...
A Deltá...
czéjét összek...
tel fog birmi...
alatt kinyitl...
s így a köz...
nem lesz mi...
A Delta

A FIU

AZ O

Ezen szám...
a két bulászat...
ban, a midőn...
kat hivatalos...
és birtosítják a...
Hogy Euro...
galmat hozna...
tatja egy tábla...
sága 75-100...
egy egy saison...
10 szer ennyit...
lephelyei néme...
sem képesek...
angolországi...
klassikus telep...
hol angusztnus...
hektár terület...
osztriga halás...
De mig Eu...
részben csak...
valóságos nép...
fiai mértföldre...
szolgáltatják a...
rosok óriási